

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šablona FG č. I, sada č. 2	
Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Vzdělávací obor	Pěstitelské práce
Tematický okruh	Pěstitelské práce
Téma	Zaměstnání - plat/mzda
Ročník	9.
Anotace	2. díl ze 4-dílné série zaměřené na orientaci ve výplatní pásce. Cílem je seznámit žáky 9. třídy se základními údaji na výplatní pásce, naučit je orientovat se ve výplatní pásce a výpočtem ověřit správnost vyúčtovaných částek. Hlavním tématem jsou srážky ze mzdy a jejich výpočet z vyměřovacího základu.
Očekávaný výstup a klíčové kompetence	Žáci pracují s textem, orientují se v něm, vyhledávají informace. Žáci se seznámí s pojmy zdravotní a sociální pojištění, vyměřovací základ. Žáci jsou s případnou pomocí učitele schopni vypočítat srážky z fiktivní mzdy.
Klíčová slova	Výplatní páska, hrubý příjem, vyměřovací základ, sociální a zdravotní pojištění zaměstnance.
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Autor/vytvořeno	Mgr. Ivana Kalousková/prosinec 2012

Metodický list

Pomůcky, potřeby: Vytisknutý pracovní list, kalkulačka.

Pracovní list: Pracovní list obsahuje fiktivní výplatní pásku s reálnými údaji aktuálními v kalendářním roce 2012. Cílem je seznámit žáky 9. třídy se základními údaji na výplatní pásce, naučit je orientovat se v ní a výpočtem ověřit správnost vyúčtovaných částek. (Je nutné upozornit, že „návosloví“ se může lišit v závislosti na zaměstnavateli.)

Pracovní list navazuje na předchozí pracovní list a jeho tématem jsou srážky ze mzdy.

Pracovní postup:

Dvojice žáků obdrží vytisknuté materiály. Základní pojmy již znají z předchozího pracovního listu. Vyučující naváže na probrané téma a společně se žáky zopakují rozdíl mezi hrubým a čistým příjmem. Seznámí žáky s tématem pracovního listu, které se týká srážek ze mzdy a upozorní na barevně vyznačenou oblast ve fiktivní výplatní pásce, se kterou budou žáci dále pracovat. Je nutné ihned vysvětlit případné nejasnosti.

Část A je zaměřena na vyhledávání informací v textu.

Část B a část C rovněž pracují s textem – jsou zde vysvětleny pojmy sociální a zdravotní pojištění. Tyto části se dále zaměřují na vyměřovací základ a výpočty sociálního a zdravotního pojištění z fiktivních vyměřovacích základů. Každou část je nutné probrat samostatně a hojně diskutovat a uvádět konkrétní příklady ze života.

Je vhodné, aby vyučující se žáky diskutoval na téma zaměstnání, uváděl konkrétní příklady, seznámil s legislativou (zákoník práce apod.).

Zdroje citací:

<http://www.mesec.cz/clanky/vyznejte-se-ve-sve-vyplatni-pasce/>

<http://www.podnikatel.cz/clanky/zakonne-odvody-z-mezd/>

Jak se vyznat ve výplatní pásce – zákonné odvody (srážky)

Výplatní páska

Základní škola Magdalena

Období:	8/2012	Jméno:	Nová Jaroslava	Bydliště:	Bělá 12, 584 01
Plat:	21 200,00	Sazba dov.:	147,16	Zdrav.poj.:	111
Prac. doba:	40,00	Sazba nem.:	850,11	Zbývá dovolené:	12
Fond pr.doby:	184,00	Daňové slevy:	2070	Vyživ.děti:	0

Příjmy	Směny	hodiny	Kč	srážky	Základ	Kč
měsíční mzda	17,00	136,00	15670	sociální pojištění	22734	-1478
dovolená	6,00	48,00	7064	zdravotní pojištění	22734	-1023
				slevy na dani		2070
				daň z příjmů	30465	-4575
				spoření celého platu - účet		-17728
čistá mzda			17728			
příjmy celkem			22734	srážky celkem		-22734
K výplatě v hotovosti			0 Kč			

- A.** Zaměstnavatel má povinnost danou zákonem odvádět za své zaměstnance sociální pojištění, které zahrnuje pojistné na nemocenské pojištění, pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Vedle odvodu sociálního pojištění je povinen odvádět za zaměstnance i zdravotní pojištění. Jako zaměstnavatel je plátcem daně povinen vypočítat zálohu na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků dle zákona o dani z příjmů a odvést tuto zálohu na účet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Sociální pojištění je vypočítáno z vyměřovacího základu, kterým je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny, a které zakládá účast na nemocenském nebo jen na důchodovém pojištění. Zdravotní pojištění je rovněž vypočítáno z vyměřovacího základu, kterým je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny. Vyměřovací základ pro sociální a zdravotní pojištění je omezen horní i dolní hranicí.

Sazby sociálního pojištění zaměstnance je 6,5 % v roce 2011 a 2012, zaměstnavatele 25 %, celkem 31,5 % z hrubých mezd. Sazby zdravotního pojištění zaměstnavatele je 9 %, zaměstnanec hradí 4,5 %, celkem 13,5 % z hrubých mezd.

Článek ze dne 19. 6. 2012

<http://www.podnikatel.cz/clanky/zakonne-odvody-z-mezd/>

Práce s textem

- 1) Uveď, jaké zákonem dané odvody má zaměstnavatel povinnost odvádět státu za své zaměstnance. V textu odvody podtrhej či jinak zvýrazni barevnou tužkou.
- 2) Co je to vyměřovací základ?
 - a) Základní hrubá mzda zaměstnance z platového výměru.
 - b) Úhrn všech příjmů v konkrétním měsíci, které jsou předmětem daně z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny.
 - c) Jednotná, státem stanovená částka.
- 3) Uveď v procentech, jaká je sazba sociálního a zdravotního pojištění, které je povinen zaměstnanec odvádět státu.
- 4) Uveď v procentech, jaká je současná celková sazba sociálního a zdravotního pojištění, které je povinen zaměstnavatel a zaměstnanec odvádět státu z hrubých příjmů.

B. Tak zvané **sociální pojištění** je složeno z pojistného na důchodové zabezpečení, příspěvku na politiku zaměstnanosti a nemocenského pojištění.

Pojistné na důchodové zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a nemocenské pojištění je určeno k úhradě výdajů státního rozpočtu v souvislosti s:

- dávkami důchodového pojištění (starobní důchody, plný invalidní a částečný invalidní důchod, vdovský, vdovecký a sirotčí důchod),
- tzv. podporou v nezaměstnanosti, kterou dostávají uchazeči o zaměstnání a dalšími výdaji, které souvisejí se zabezpečováním práva na práci, na správní výdaje ČSSZ a úřadů práce,
- dávkami nemocenského pojištění (nemocenská, ošetrovné (dříve podpora při ošetřování člena rodiny), vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, peněžité pomoc v mateřství)

<http://www.mesec.cz/dane/socialni-pojisteni/pruvodce/>

5. 12. 2012

srážky	Základ	Kč
sociální pojištění	22734	-1478
zdravotní pojištění	22734	-1023
slevy na dani		2070
daň z příjmů	30465	-4575
spoření celého platu - účet		-17728

srážky celkem		-22734

Vyměřovací základ
Úhrn všech příjmů
Hrubý příjem
Příjmy celkem

V současné době odvádí zaměstnanec 6,5% svého hrubého příjmu státu v rámci sociálního pojištění.

Práce s výplatní páskou – sociální pojištění

- 1) Výpočtem ověř, zda je ve výplatní pásce odvedena částka na sociální pojištění ve správné výši. Napiš ano či ne.
- 2) Vypočítej výši sociálního pojištění, která by měla být odvedena z hrubého příjmu:
 - a) 25 602 Kč
 - b) 16 853 Kč

- C. **Zdravotní pojištění** je povinné pro každého občana České republiky. Bud' si ho hradí sám, nebo je za něj placeno státem (děti, studenti, důchodci, apod.). Každý pojištěný má nárok na bezplatnou základní zdravotní péči.

Zdravotní pojištění je určené k úhradě nákladů zdravotní péče. Plně jsou hrazeny nezbytné lékařské úkony, léky a zdravotnický materiál. Na některé léky a zákroky pacient připlácí, některé hradí zcela.

Zdravotní pojištění nezakládá nárok na výplatu nemocenské v případě nemoci. Nemocenské pojištění je součástí sociálního pojištění, kterou musí povinně platit zaměstnanci, dobrovolně si ji mohou zvolit osoby samostatně výdělečně činné.

<http://www.mesec.cz/dane/zdravotni-pojisteni/pruvodce/>
5. 12. 2012

srážky	Základ	Kč
sociální pojištění	22734	-1478
zdravotní pojištění	22734	-1023
slevy na dani		2070
daň z příjmů	30465	-4575
spoření celého platu - účet		-17728

srážky celkem		-22734

Vyměřovací základ
Úhrn všech příjmů
Hrubý příjem
Příjmy celkem

V současné době odvádí zaměstnanec 4,5% svého hrubého příjmu státu v rámci zdravotního pojištění.

Práce s výplatní páskou - zdravotní pojištění

- 1) Výpočtem ověř, zda je ve výplatní pásce odvedena částka na zdravotní pojištění ve správné výši. Napiš ano či ne.
- 2) Vypočítej výši zdravotního pojištění, která by měla být odvedena z hrubého příjmu:
 - a) 25 602 Kč
 - b) 16 853 Kč

Řešení

A. Práce s textem

- 1) Uveď, jaké zákonem dané odvody má zaměstnavatel povinnost odvádět státu za své zaměstnance. V textu odvody podtrhej či jinak zvýrazni barevnou tužkou.

Sociální a zdravotní pojištění
Zálohu na daň z příjmu fyzických osob

Zaměstnavatel má povinnost danou zákonem odvádět za své zaměstnance **sociální pojištění**, které zahrnuje pojistné na nemocenské pojištění, pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Vedle odvodu sociálního pojištění je povinen odvádět za zaměstnance i **zdravotní pojištění**. Jako zaměstnavatel je plátce daně povinen vypočítat zálohu na daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků dle zákona o dani z příjmů a odvést tuto zálohu na účet daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

Sociální pojištění je vypočítáno z vyměřovacího základu, kterým je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny, a které zakládá účast na nemocenském nebo jen na důchodovém pojištění. **Zdravotní pojištění** je rovněž vypočítáno z vyměřovacího základu, kterým je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny. Vyměřovací základ pro sociální a zdravotní pojištění je omezen horní i dolní hranicí.

Sazby **sociálního pojištění** zaměstnance je 6,5 % v roce 2011 a 2012, zaměstnavatele 25 %, celkem 31,5 % z hrubých mezd. Sazby **zdravotního pojištění** zaměstnavatele je 9 %, zaměstnanec hradí 4,5 %, celkem 13,5 % z hrubých mezd.

Článek ze dne 19. 6. 2012

<http://www.podnikatel.cz/clanky/zakonne-odvody-z-mezd/>

- 2) Co je to vyměřovací základ?
- Základní hrubá mzda zaměstnance z platového výměru.
 - Úhrn všech příjmů v konkrétním měsíci, které jsou předmětem daně z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny.**
 - Jednotná, státem stanovená částka.
- 3) Uveď v procentech, jaká je sazba sociálního a zdravotního pojištění, které je povinen zaměstnanec odvádět státu. **Sociální poj. 6,5% a zdravotní poj. 4,5%.**
- 4) Uveď v procentech, jaká je současná celková sazba sociálního a zdravotního pojištění, kterou je povinen zaměstnavatel a zaměstnanec odvádět státu z hrubých příjmů (oba dohromady). **Sociální poj. 31,5% + zdravotní poj. 13,5% = 45%**

B. Sociální pojištění – výpočty

- 1) Ano, částka je správná.
- 2) a) 1 664 Kč
- 2) b) 1 095 Kč

C. Zdravotní pojištění – výpočty

- 1) Ano, částka je správná.
- 2) a) 1 152 Kč
- 2) b) 758 Kč